

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 19C/160/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3110217970
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Tóthová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2013:3110217970.19

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín samosudkyňou JUDr. Máriou Tóthovou v právnej veci žalobcu PRIMA ZDROJ Považská Bystrica, spol. s r.o., so sídlom Považská Bystrica, Tatranská 295, IČO 00 694 100, zastúpeného JUDr. Máriou Bustinovou, advokátkou so sídlom Trenčianske Teplice, Šrobárova 9 proti žalovanému 1/ K. C., štátnemu občanovi Slovenskej republiky, bytom J. XX, O. XXXX/X, Česká republika, 2/ R. Y., štátnej občianke Slovenskej republiky, bytom V., M. K. XX, 3/ B. D., štátnej občianke Slovenskej republiky, bytom P. R. XXX, 4/ G. O., štátnej občianke Slovenskej republiky, bytom V., P. XXXX/X, 5/ S. D., štátnej občianke Slovenskej republiky, bytom V., P., zastúpenej opatrovníčkou Mgr. Andreou Gáborikovou, vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Trenčín, 6/ U. P., štátnej občianke Slovenskej republiky, bytom G. XXX, 7/ J. E., štátnej občianke Slovenskej republiky, bytom V., L. 6, 8/ E. K., štátnej občianke Slovenskej republiky, bytom V., Y. XXXX/X, 9/ E. F., štátnej občianke Slovenskej republiky, bytom V., B. XXX/X, 10/ H. M., štátnej občianke Slovenskej republiky, bytom V., P. XXXX/XX, zastúpenej JUDr. Ivanom Benčíkom, advokátom so sídlom v Bratislave, Azovská 7, 11/ Ing. H. F., štátnemu občanovi Slovenskej republiky, bytom X. H. nad Y., E. 10, 12/ B. F., štátnej občianke Slovenskej republiky, bytom X. G., E. XX/X, 13/ G. Z., štátnemu občanovi Slovenskej republiky, bytom V., J. XX, 14/ Mgr. Ing. H. H., štátnemu občanovi Slovenskej republiky, bytom V., B. XXXX/XX, 15/ H. H., štátnemu občanovi Slovenskej republiky, bytom R. nad Y., R. X. Y. XXX, zastúpeného opatrovníčkou Mgr. Andreou Gáborikovou, vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Trenčín, 16/ G. E., štátnej občianke Slovenskej republiky, bytom V., E. P. XXXX/XX, 17/ H. X., štátnej občianke Slovenskej republiky, bytom X. G., R. XXX/XX, XX/ A. J., štátnej občianke Slovenskej republiky, bytom V., D.. M. R. Y. XXX/XX, 19/ V. J., štátnemu občanovi Slovenskej republiky, bytom V., F. XXXX/X, zastúpeného opatrovníčkou Mgr. Andreou Gáborikovou, vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Trenčín, 20/ C. K., štátnej občianke Slovenskej republiky, bytom R. XXX, 21/ C. K., štátnej občianke Slovenskej republiky bytom X. G., J. sady XX/X, 22/ Z. V., štátnej občianke Slovenskej republiky, bytom V., P. XXX/XX, 23/ C. V., štátnej

občianke Slovenskej republiky, bytom V., L. XX/X, zastúpenej JUDr. Róbertom Grelom, advokátom so sídlom v Trenčíne, Jilemnického 2, 24/ K. Y., štátnej občianke Slovenskej republiky, bytom R. XXX, 25/ H. Y., štátnemu občanovi Slovenskej republiky, bytom V., K. Y. XXXX/X, 26/ C. B., štátnej občianke Slovenskej republiky, bytom G. nad Y., kpt. X. XXX/X a 27/ K. B., štátnemu občanovi Slovenskej republiky, bytom G. nad Y., kpt. X. XXX/X o zaplatenie 10.583,- Eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

Žaloba proti žalovaným 1/, 4/, 5/, 7/, 9/, 10/, 12/, 14/ až 20/, 23/, 25/ až 27/ sa z a - m i e t a.

Konanie vedené proti žalovaným 2/, 8/, 11/, 21/, 22/ sa v y l u č u j e na samostatné konanie.

O trovách konania bude rozhodnuté samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca uviedol, že žalovaní 1/ - 25/ a právna predchodkyňa žalovaných 26/, 27/ boli zamestnaní v akciovej spoločnosti PRIMA ZDROJ holding. a.s., ktorý mu postúpil svoju pohľadávku predstavujúcu nárok na náhradu škody z titulu manka. Toto manko mali podľa neho spôsobiť uvedení žalovaní (okrem ďalších zamestnancov), a to na prevádzke HS č. 322319 v Trenčíne. Podľa neho bol inventarizáciou zistený schodok za obdobie od 08.12.2002 do 22.06.2003 vo výške 318.836,- Sk (10.583,- Eur), za ktorý zodpovedajú na základe kolektívnej hmotnej zodpovednosti žalovaní. V zmysle Zákonníka práce bolo toto manko rozpisované na jednotlivých hmotne zodpovedných zamestnancov podľa výšky ich platov a títo zamestnanci boli vyzvaní k úhrade svojho záväzku. Niektorí svoj podiel zaplatili. Tých, ktorí tak neurobili, žaloval v predmetnom konaní žalobou, kde uplatnil voči nim nároky podľa výšky ich priemerného zárobku.

Žalovaní 3/, 6/, 13/, 24/ podiel na nich pripadajúci uhradili v priebehu konania a v dôsledku toho žalobca zobral žalobu smerujúcu proti nim späť s ich súhlasom, preto bolo konanie proti nim zastavené.

Žalovaní 1/, 4/, 5/, 7/, 9/, 10/, 12/, 15/ - 20/, 23/, 25/ sami alebo prostredníctvom svojich zástupcov žiadali žalobu zamietnuť. Všetci poukazovali predovšetkým na to, že im právny predchodca ako ich zamestnávateľ, nevytvoril riadne pracovné podmienky na to, aby mohli hmotne zodpovedať za zverený tovar. Nevhodné pracovné podmienky videli v tom, že ich bolo na pracovisku málo, že dochádzalo sústavne k personálnym obmenám, že počas práceneschopnosti ktoréhokoľvek z nich nedošlo k náhrade. Poukazovali na to, že predajňa nebola dostatočne zabezpečená pred zlodejmi, v dôsledku čoho dochádzalo ku krádežiam, ale aj na to, že do predajne chodili osoby bez hmotnej zodpovednosti. Uviedli, že prístup do prevádzky mali vedúca a jej zástupkyňa, a to každá samostatne, bez vzájomnej kontroly. Niektorí z nich namietali aj správnosť vykonanej inventúry a zásahy do programu určeného na evidenciu tovaru alebo aj to, že pracovali v predajni veľmi krátku dobu a výška rozpisovaného schodku preto nebola určená správne.

Žalovaný 14/ sa pojednávaniach nezúčastňoval s písomným odôvodnením, že sa ho vec netýka, keďže na predvolaní nie je jeho meno a priezvisko, ale meno žalovaného 1/.

Žalovaní 26/, 27/ žiadali tiež žalobu zamietnuť s poukazom na tú skutočnosť, že na predajni pracovala ich právna predchodkyňa, ktorá zomrela. Bola to ich matka. Uviedli, že o manku nevedeli, do dedičstva pohľadávku nikto nenahlásil. Ak by sa tak stalo, bol by aj ich postoj k dedičstvu iný.

Z výsluchu účastníkov konania, z výsluchu svedkov, z oboznámenia listinných dôkazov a oboznámenia spisu tunajšieho súdu sp. zn. 15C/180/2007 bol zistený tento skutkový stav:

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že žalovaní 1/ - 25/ a právna predchodkyňa žalovaných 26/, 27/ boli zamestnaní u právneho predchodcu žalobcu na základe pracovných zmlúv a mali podpísané platné dohody o hmotnej zodpovednosti, ktoré mali charakter zodpovednosti kolektívnej. Sporné nebolo ani to, že v dňoch 22. - 23.06.2003 bola na prevádzke, za ktorú niesli žalovaní kolektívnu hmotnú zodpovednosť (HS č. 322319 v V. na P. ulici), vykonaná z príkazu riaditeľa inventarizácia za inventarizačné obdobie od 08.12.2002 do 22.06.2003 s výsledkom schodku vo výške 318.836,- Sk.

Žiaden z účastníkov nerozporoval ani to, že právny predchodca žalobcu platne a účinne postúpil svoju pohľadávku z tohto manka naňho.

Medzi účastníkmi však bolo sporné, či manko - schodok bol zistený správne, či teda existoval, ako aj to, či boli vytvorené podmienky zamestnávateľa na hmotnú zodpovednosť za prevzatý tovar. Na tieto skutkové okolnosti súd zameral dokazovanie.

Z rozsudku Okresnému súdu Trenčín zo dňa 15.12.2011 pod č. k. 15C/180/2007-536, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne 19Co/123/2013-558 jednoznačne vyplynulo, že existenciu schodku za obdobie od 01.07.2002 do 07.12.2002 na maloobchodnej prevádzke HS č. 322319 v V. na ulici P. 202 žalobca v uvedenom konaní nepreukázal. Žaloba proti hmotne zodpovedným pracovníkom bola práve z tohto dôvodu zamietnutá. Rozsudok o tom, že schodok v období od 01.07.2002 do 07.12.2002 nebol preukázaný, nadobudol právoplatnosť dňom 26.03.2013.

Z výsluchu všetkých vypočúvaných žalovaných vyplynulo, že migrácia zamestnancov na pracovisku počas inventarizačného obdobia (od decembra 2002 do júna 2003) bola veľmi veľká. Žalovaná 3/ napr. pracovala u právneho predchodcu žalobcu od marca 2003, žalovaný 1/ od mája 2003, žalovaný 14/ od februára 2003. Pritom dĺžka trvania pracovného pomeru zamestnancov pracujúcich v rozhodnom inventarizačnom období na prevádzke bola veľmi krátka. Napr. žalovaná 3/ pracovala 1 mesiac, žalovaná 4/ tiež jeden mesiac, žalovaná 9/ jeden mesiac, žalovaná 20/ jeden mesiac, zamestnankyňa E. tiež jeden mesiac, zamestnankyňa Y. 1 mesiac, žalovaný 1/ ešte kratšie (štyri dni). I ďalší pracovníci mali uzatvorené pracovné pomery na krátku dobu. Tieto skutočnosti mal súd za preukázané, žalobca ich nerozporoval a nepredložil vôbec dôkazy týkajúce sa dĺžky pracovných pomerov jednotlivých zamestnancov, preto súd vychádzal z výpovedí účastníkov.

Na skutočnosť nedostatočného počtu zamestnancov bol právny predchodca žalobcu upozorňovaný. Svedčí o tom záznam z Inšpekčnej knihy (nachádza sa ako dôkaz v spise zn. 19C/154/2007). Aj z vyjadrenia zamestnankyne S. je zrejmé, že ako vedúca prevádzky upozorňovala na túto skutočnosť riaditeľa právneho predchodcu žalobcu. Aj z výsluchu svedkyne F. vyplynulo, že na prevádzke, kde vznikol schodok, bola veľká migrácia zamestnancov. Samotná svedkyňa potvrdila, že boli s touto prevádzkou sústavné problémy. Žalobca tieto tvrdenia o nedostatočnom počte zamestnancov a ich migrácii ničím nevyvrátil a na danú skutočnosť nepredložil žiaden dôkaz, ani žiaden nenavrhol vykonať.

Súd mal za preukázanú aj skutočnosť, že sa na prevádzke v rozhodnom čase pohybovali aj osoby, ktoré nemali hmotnú zodpovednosť. Svedčia o tom výpovede všetkých vypočúvaných žalovaných, ale aj výpoveď svedkyne P. S., svedka H. Y. a záznam z Inšpekčnej knihy. V konaní bolo preukázané, že na predajňu chodieval manžel svedkyne S.. Okrem toho žalobca nepredložil žiaden dôkaz o tom, či v čase, kedy vznikol schodok, pracoval na predajni tzv. SBS-kár, v akom pracovnom zaradení, či sa pohyboval po celej prevádzke a či mal tiež uzatvorenú dohodu o hmotnej zodpovednosti. Na preukázanie týchto skutočností nenavrhol vykonanie žiadneho dôkazu.

Z výpovede účastníkov je tiež zrejmé, že otváranie a zatváranie prevádzky nebolo zabezpečené riadnou kontrolou a prístup do predajne mala samostatne vedúca a samostatne jej zástupkyňa. Túto skutočnosť potvrdila aj bývalá vedúca prevádzky svedkyňa S.. Bežnou praxou na pracoviskách s hmotnou zodpovednosťou však je, že prístup je zabezpečený kontrolou minimálne tak, že otvoriť prevádzku možno naraz len dvoma kľúčmi (prípadne kódmi), ktoré majú dve rozličné osoby. Žalobca ničím nepreukázal, žeby prevádzku zabezpečil tak, aby sa do prevádzky nedostal len jeden hmotne zodpovedný zamestnanec bez kontroly ďalších.

Z výsluchu svedkyne Ing. F. mal súd za preukázané, že prevádzka, za ktorú hmotne zodpovedali žalovaní, bola stredne veľkou prevádzkou, v ktorej bol tovar uložený v regáloch vyšších asi o 30 centimetrov ako ona, pričom išlo zhruba o 6 regálov v dvoch radoch. Prevádzka mala dve poschodia. V dolnom poschodí bola predajňa, v ktorej boli otvorené lahôdky s prístupom všetkých zamestnancov a na vrchnom sklad a kancelárie. V predajni boli 2 - 3 pokladne bez zábran a turniketov.

Zo záznamu v Inšpekčnej knihe, ktorý sa nachádza v spise 19C/154/2007 tiež vyplýva, že zamestnankyňa F. upozorňovala zamestnávateľa na zlé rozmiestnenie alkoholu, ktorý sa kradol a nebol uložený tak, aby bol v dosahu viditeľnosti zamestnancov.

Napriek tomu zo strany právneho predchodcu žalobcu neboli urobené žiadne opatrenia. Aspoň žalobca o tom nepredložil žiaden dôkaz, ani žiaden v tomto smere nenavrhol vykonať.

Zistený skutkový stav súd právne posúdil a subsumoval pod tieto zákonné ustanovenia:

Zodpovednosť zamestnanca za škodu spôsobenú pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním upravuje ôsma časť Zákonníka práce (platného v čase vzniku škody). Je v ňom upravená všeobecná zodpovednosť zamestnanca (§ 179) a osobitné druhy zodpovednosti, medzi ktoré patrí aj zodpovednosť za vzniknutý schodok (§ 182). Rozdiel medzi týmito dvoma zodpovednosťami

(všeobecnou a osobitnou) spočíva najmä v predpokladoch vzniku zodpovednosti za škodu a tiež v stanovenom rozsahu náhrady škody. Žalobca uplatňoval voči žalovaným náhradu škody z titulu osobitnej zodpovednosti, a to zodpovednosti za vzniknutý schodok.

Konštrukcia osobitnej zodpovednosti podľa § 182 Zákonníka práce (platného v čase rozhodnom) je založená na tom, že zamestnanec, s ktorým bola uzavretá dohoda o hmotnej zodpovednosti, nevyúčtoval hodnoty zverené mu na základe tejto dohody, takže vznikol schodok. Schodok pritom predstavuje účtovný rozdiel medzi celkovou hodnotou vecí (a iných hodnôt) riadne zverených a zúčtovaných na jednej strane a medzi hodnotou vecí (a iných hodnôt) jednak zistených a jednak vyúčtovaných. Zisťuje sa za určité obdobie začínajúce prevzatím zverených hodnôt a končiace vyúčtovaním, počas ktorého obdobia zverené hodnoty podliehajú zmenám, ktoré sa musia premietnuť do konečného vyúčtovania. Hmotne zodpovedný zamestnanec musí mať počas tohto obdobia vo svojej dispozícii tieto hodnoty, ktoré podľa dokladov dosiaľ nevydal, t.j. kedykoľvek preukázať nielen fyzicky, ale aj účtovnými dokladmi, že v čase vyúčtovania sa u neho nachádzajú, prípadne, že sa u neho nachádza ich peňažná protihodnota.

Z uvedeného vyplýva, že zodpovednosť zamestnanca podľa § 182 ods. 1 Zákonníka práce môže vzniknúť len vtedy, ak škoda vzniknutá zamestnávateľovi má povahu účtovného rozdielu medzi skutočným stavom zverených hodnôt a medzi údajmi účtovnej evidencie. Ide o zodpovednosť objektívnu, pri ktorej sa zavinenie zamestnanca predpokladá, v dôsledku čoho práve hmotne zodpovedný zamestnanec musí dokázať, že škodu nezavinil. Zamestnávateľ preukazuje len platné uzavretie dohody o hmotnej zodpovednosti a existenciu schodku na hodnotách, ktoré je zamestnanec povinný vyúčtovať.

Žalobca bez akýchkoľvek pochybností preukázal, že žalovaní v tomto konaní mali uzavreté riadne pracovné zmluvy a platné kolektívne hmotné zodpovednosti. Táto skutočnosť medzi účastníkmi ani sporná nebola. Okrem dohody o hmotnej zodpovednosti je však predpokladom zodpovednosti zamestnanca (podľa ustanovenia § 182 Zák. práce platného v čase rozhodnom) predovšetkým existencia schodku.

Schodok vyjadruje skutočnosť, že chýbajú hodnoty, ktoré je hmotne zodpovedný zamestnanec povinný vyúčtovať. Z uzavretej dohody o hmotnej zodpovednosti vyplýva pre zamestnanca povinnosť zachovávať bilančnú rovnováhu pri nakladaní so zverenými hodnotami. Je povinný prevzaté hodnoty vyúčtovať, to znamená kedykoľvek preukázať účtovnými dokladmi, že v čase vyúčtovania sa nachádzajú u zamestnávateľa, prípadne že sa tam nachádza ich peňažná protihodnota. Za schodok sa teda považuje rozdiel medzi skutočným stavom zverených hodnôt, ktoré je zamestnanec povinný vyúčtovať a medzi údajmi účtovnej evidencie, o ktoré je skutočný stav nižší než účtovný stav. Za základ zistenia

vyčísleného schodku slúži predovšetkým výsledok vyplývajúci zo zúčtovania fyzickej inventúry. Pri inventarizácii a zúčtovaní zverených hodnôt sa porovnáva konečný stav zásob a peňažnej hotovosti s predchádzajúcim stavom.

Na určenie schodku musia na porovnanie existovať dva časové body, a to:

a/ východiskový bod, ktorým sa začína hmotná zodpovednosť k presne určenému základu zodpovednosti a

b/ konečný bod, ku ktorému sa vykonáva konečné vyúčtovanie a ku ktorému sa musí tiež na porovnanie zabezpečiť konečný základ.

Počiatkový stav inventarizačného obdobia, v ktorom mal vzniknúť schodok (teda východiskový bod z hora uvedený) preukazoval žalobca výsledkom inventúry a inventarizácie za inventarizačné obdobie od 01.07.2002 do 07.12.2002 a mal za to, že predmetom inventúry za obdobie, kedy mal schodok vzniknúť je čas od 08.12.2002. Za konečný stav považoval dátum 22.06.2003, kedy bola inventarizácia ukončená.

Ak sa teda v predmetnej veci vychádzalo z počiatkového stavu ku dňu 08.12.2002 z toho, že za predchádzajúce obdobie vznikol schodok vo výške 247.381,- Sk, a tento počiatkový stav bol určený nesprávne, potom bol určený nesprávne aj schodok k obdobiu vykonanej inventúry, teda ku dňu 22.06.2003. Žalobca síce preukazoval počiatkový stav zásob jeho súpisom, ale ničím nepreukázal

počiatočný stav v účtovnej evidencii, nakoľko rozdiel medzi súpisom zásob z predchádzajúceho obdobia a účtovným stavom nebol správne zistený.

V danej veci nebol preukázaný východiskový bod, ktorým sa začala hmotná zodpovednosť žalovaných za inventarizačné obdobie od 08.12.2002. Nepreukázal sa teda základ zodpovednosti žalovaných. Vzhľadom na spôsob vykonávania inventúry v rozhodnom inventarizačnom období, treba mať pochybnosti aj o správnosti vykonaného súpisu zásob, a teda inventúry. Ak bola podľa súdneho rozhodnutia č.k. 15C/180/2007-536 neprávne vykonaná predovšetkým inventúra (teda súpis zásob na prevádzkovej jednotke, ku ktorej existovala kolektívna hmotná zodpovednosť), potom nebol preukázaný počiatočný stav zúčtovacieho obdobia. Už táto samotná skutočnosť vedie k tomu, že žalobu bolo potrebné zamietnuť, pretože žalobca nepreukázal hodnoverným spôsobom existenciu a predovšetkým výšku schodku.

Ak by bola vzatá do úvahy skutočnosť, že počiatočným stavom bol stav zásob z prechádzajúceho obdobia bez manka, potom by mohol schodok predstavovať nanajvýš rozdiel medzi týmto stavom a následne zisteným schodkom vo výške 71.455,- Sk (v tom čase), teda t. č. 2.371,87 Eur. To však za predpokladu, že by bol zistený správne rozdiel medzi fyzickým a účtovným stavom v predchádzajúcom inventarizačnom období.

Povinnosťou súdu bolo zaoberať sa aj tým, či zistený schodok za inventarizačné obdobie, ktoré je predmetom sporu, vznikol na základe riadne vykonanej inventúry, a to v súlade s právnymi predpismi. Je tomu tak preto, že fyzická inventúra (teda zisťovanie skutočného stavu majetku sa zisťuje práve fyzickou inventúrou) je jediným spôsobom zisťovania skutočného stavu majetku na prevádzke, kde sa vykonáva, a teda najzákladnejším podkladom svedčiacim o tom, či schodok existuje.

Podľa § 30 ods. 2 zák. č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve (ktorý platil v čase vykonávania inventúry) inventúrnym súpisom je účtovný záznam, ktorý musí obsahovať tieto údaje:

a/ obchodné meno alebo názov účtovnej jednotky, b/ deň začatia inventúry, deň, kedy bola vykonaná a deň skončenia, c/ stav majetku s uvedením jednotiek množstva a ceny, d/ miesto uloženia majetku, e/ meno, priezvisko a podpisový záznam hmotne zodpovednej osoby za príslušný druh majetku, f/ zoznam záväzkov a ich ocenenie, g/ zoznam skutočného stavu rozdielu majetku a zásob, i/ meno, priezvisko a podpisový záznam osôb zodpovedných za zistenie skutočného stavu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov.

Z vykonaného dokazovania, najmä oboznámenia sa s podkladmi - tlačovými zostavami, na základe ktorých sa vykonávala inventarizácia, mal súd za preukázané, že inventúra (teda súpis zásob) nebola ani v tomto prípade (rovnako ako v predchádzajúcom inventarizačnom období) vykonaná v súlade citovaným ustanovením zákona. Ani na jednom súpise nie je uvedený deň začatia, deň vykonania a deň ukončenia inventúry. Súpisy neobsahujú mená, priezviská a podpisy osôb zodpovedných za vykonanie inventúry (písm. e/). Väčšina listín označených ako súpis zásob - rozsah inventúry neobsahuje miesto uloženia tovaru. Takmer vo všetkých sa uvádza „v zásobníkoch“ a na niektorých je dopísané rukou „potraviny“, „lahôdky“, „zelenina“ a pod. Ale iné hárky takéto označenie nemajú (napr. č. 5), je v nich len všeobecne uvedené, že tovar je v „zásobníku“. Za najzávažnejšie pochybenie súd považoval skutočnosť, že z viacerých hárkov označených ako súpisy zásob nebolo možné zistiť, či niekto z hmotne zodpovedných zamestnancov (písm. e/) mal možnosť fyzicky odkontrolovať, či tovar tam uvedený a následne zavedený do účtovníctva, bol naozaj na prevádzke fyzicky prítomný. Na hárku č. 1 nie je uvedené kto tento tovar kontroloval, či ho kontroloval, kde sa nachádzal (napr. pri hárku č. 1 s označením inventúrný stav, rozsah inventúry celá zásoba - sú poprehadzované strany - zopnuté sú strany č. 1 a za ňou nasleduje 69, potom nasleduje str. 4, strana 6, za ňou opätovne strana str. 1, kde je však prepisované miesto tovaru raz lahôdky, raz predajňa). Hárky č. 1 nie je podpísaný, kontrolovaný nikým. Dokonca je bez pečiatky právneho predchodcu žalobcu.

Z výpovede svedkyne Ing. F. vyplynulo, že práve pri zisťovaní skutočného stavu zásob „snímaním“ tovaru je kontrola zodpovednou osobou veľmi dôležitá, pretože pri snímaní tovaru sa môže „nahodiť“ iný ako skutočný údaj. Z jej výpovede tiež vyplynulo, že pojem „zásobník“ sa používal pri tovaroch, ktoré boli vedené ako poškodené, precenené. Bol to tovar, ktorý predstavoval „škody“. Z tlačových zostáv predložených žalobcom ako doklady o inventúre však vyplýva, že takmer na všetkých je uvedený tento

údaj. Na základe výpovede svedkyne, ktorá vykonávala inventúru v konkrétnom prípade ako členka inventarizačnej komisie, mal byť všetok tento tovar zaevidovaný ako škody a nemal byť započítaný do schodku. To sa však nestalo. Buď nie je tvrdenie svedkyne pravdivé, alebo sú nesprávne vedené súpisy zásob. Potvrďuje to iba pochybnosti o správnosti vykonania inventúry.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal súd za to, že žalobca nepreukázal existenciu schodku ani z tohto dôvodu, pretože nepreukázal zákonným spôsobom, aký rozsah skutočných zásob bol na prevádzke.

Súd sa zaoberal aj námietkami žalovaných, že pre svoju prácu nemali vytvorené vhodné pracovné podmienky, a preto nemôžu niesť zodpovednosť za vzniknutý schodok. Pre otázku zbavenia sa zodpovednosti sú to dôležité okolnosti, ktoré súvisia s tým, že hmotná zodpovednosť svojou konštrukciou predpokladaného zavinenia je značne náročná. Táto náročnosť je v najmä v tom, že škoda spočíva v samotnom schodku bez toho, žeby zamestnávateľ musel čokoľvek dokazovať (samozrejme za predpokladu, že dokáže existenciu

schodku). Preto je tak dôležité, aby zamestnávateľ vytvoril hmotne zodpovednému zamestnancovi riadne pracovné podmienky. Takýmito sú predovšetkým také podmienky, pri ktorých k veciam a iným zvereným hodnotám má prístup len hmotne zodpovedný pracovník a aby ten mal možnosť uvedené hodnoty riadne strážiť.

Všetky skutkové zistenia v tejto veci nasvedčujú tomu, že zamestnávateľ žalovaných im nevytvoril také pracovné podmienky, pri ktorých by sa mohlo od nich očakávať, že budú mať možnosť riadne zodpovedať za zverený tovar. Tento tovar za podmienok, ktoré boli preukázané, nebolo možné riadne ustrážiť, ak do predajne mala prístup iná osoba bez hmotnej zodpovednosti (napr. manžel vedúcej) alebo ona bez prítomnosti inej hmotne zodpovednej osoby. Žalobca nevytvoril riadne pracovné podmienky pre hmotnú zodpovednosť ani svojou personálnou prácou, keď nezabezpečil stabilitu pracovného kolektívu, ale dochádzalo k neprimeranej migrácii zamestnancov, ako aj k situácii, že počas pracovnej neschopnosti nebola zabezpečená za chorého zamestnanca žiadna náhrada. Zlej personálnej práci právneho predchodcu žalobcu nasvedčuje aj samotná skutočnosť, že v období pol roka pracovalo na prevádzke v rôznych krátkych časových úsekoch 34 zamestnancov.

Podľa § 177 ods. 1, 2 Zákonníka práce zamestnávateľ je povinný zabezpečovať svojim zamestnancom také pracovné podmienky, aby mohli riadne plniť svoje pracovné úlohy bez ohrozenia zdravia a majetku; ak zistí nedostatky, je povinný urobiť opatrenia na ich odstránenie. Zamestnávateľ je povinný sústavne kontrolovať, či zamestnanci plnia svoje pracovné úlohy tak, aby nedochádzalo ku škodám.

Ak by si právny predchodca žalobcu dôsledne plnil povinnosť predchádzať škodám, ktorá mu vyplývala z citovaného zákonného ustanovenia, zabezpečil by, aby predajňa, kde vznikol schodok, bola riadne personálne zabezpečená stabilným kolektívom, aby nenastala situácia, pri ktorej došlo k možnosti otvárať a zatvárať predajňu iba jednou zo zamestnankyň, bez kontroly ďalšej hmotne zodpovednej osoby. Právny predchodca žalobcu mal zabezpečiť, aby sa nemohli niektorí zamestnanci (vedúca, či jej zástupkyňa) dostať do predajne každá samostatne. Situácia, ktorá v predajni nastala totiž umožňovala niektorej z nich obohacovať sa na úkor ostatných. Právny predchodca žalobcu nekontroloval, či žalovaní a ostatní zamestnanci na predajni plnia riadne pracovné úlohy tak, aby nedochádzalo ku škodám. Ak by nezanedbal túto povinnosť, zistil by, že vedúca a jej zástupkyňa majú každá samostatný kľúč od prevádzky a mohli sa do nej dostať každá samostatne i mimo pracovnej doby. Že sa tak dialo potvrdil aj svedok H. Y., ktorý videl, že vo večerných hodinách sa po predajni pohybujú osoby, aj keď táto už mala byť zatvorená. Právny predchodca nereagoval ani na záznamy v inšpekčných knihách o krádežiach v predajni z dôvodu nedostatočného zabezpečenia alkoholu. Aspoň o tom žalobca nepredložil žiaden dôkaz a ani nenavrhol vykonanie takéhoto dôkazu. Povinnosťou právneho predchodcu žalobcu bolo vybaviť predajňu zábranami pri pokladni, aby tadiaľ nemohli prechádzať ľudia bez platenia s odcudzeným tovarom. Mal zabezpečiť predajňu kamerovým systémom alebo snímačmi kódov, ktoré by signalizovali, že sa vynáša tovar bez platenia. Právny predchodca si teda nepočínal tak, aby predchádzal škodám tak ako mu to ukladá citované zákonné ustanovenie § 177 Zákonníka práce.

Podľa § 182 ods. 3 Zákonníka práce platného v čase rozhodnom sa zamestnanec zodpovednosti zbaví, ak preukáže, že schodok vznikol celkom alebo sčasti bez jeho zavinenia.

V danom prípade mal súd za to, že právny predchodca žalobcu nevytvoril svojim zamestnancom, ktorí sú žalovaní, také pracovné podmienky, za ktorých by mohli mať všetky zverené hodnoty vo svojej dispozícii a tieto ochraňovať a strážiť tak, ako to predpokladá ich hmotná zodpovednosť. Ak by sa teda preukázalo, že schodok vznikol (o čom možno pochybovať vzhľadom na zistený skutkový a právny stav), potom treba mať za to, že žalovaní sa z tejto zodpovednosti vyvinili v plnom rozsahu. Nemôžu niesť hmotnú zodpovednosť za tovar, ak predajňa nie je zabezpečená takými technickými, či materiálnymi podmienkami, pri ktorých by nedochádzalo ku krádežiam, prípadne nie je zabezpečená tak, že sa k tovaru nedostali osoby bez hmotnej zodpovednosti. Nemôžu niesť zodpovednosť, ak sa hmotne zodpovední pracovníci menia v krátkych intervaloch v takom množstve, ako bolo zistené v konkrétnom prípade a pritom dať do pracovných zmlúv, že ak o inventarizáciu požiadajú, budú niesť náklady s ňou spojené. Zamestnanci nemôžu niesť zodpovednosť za tovar, ktorý nemôžu mať pod dohľadom z dôvodu tak vysokých regálov, že cez ne nevidno na ďalší tovar. Nemôžu niesť zodpovednosť za zverený tovar, ak nie je v ich silách zabrániť krádežiam buď potrebným počtom zamestnancov, alebo technickými prostriedkami (kamery, turnikety, snímače kódov tovaru). Preto treba mať za to, že žalovaní, od ktorých žalobca požadoval náhradu škody z titulu manka, sa zo svojej zodpovednosti z týchto dôvodov vyvinili. Aj preto bola žaloba proti nim zamietnutá.

Pokiaľ ide o účastníkov tohto konania, ktorí neboli na pojednávaní a predvolanie im nebol doručené, nemohol súd konať v ich neprítomnosti, preto nároky smerujúce proti týmto žalovaným súd vylúčil na samostatné konanie.

O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 151 ods. 3 O.s.p., podľa ktorého v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní, súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.